

AARDAPPEL

bulletin

2023

Jaap-Willem van der Eijk en Agnita Wammes, BASF:

“Een middel erbij tegen alternaria is een goede zaak”

In proeven op zijn bedrijf zag Jaap-Willem van der Eijk wat alternaria kan aanrichten in aardappelen en hoe goed het nieuwe fungicide Belanty er tegen beschermt. Hij juicht de komst van het middel toe. “Een breed pakket en afwisselmogelijkheden zijn belangrijk.”

“Ik weet nog dat ik eind augustus met Agnita bij de proef stond”, herinnert Jaap-Willem van der Eijk uit Dordrecht zich. Hij had zijn praktijkpercelen al een paar keer gespoten tegen alternaria maar op de onbehandelde objecten van de BASF-proef was nog niets te zien. “Ik vroeg me hardop af of spuiten wel zin had. Maar 10 dagen later zaten de onbehandelde objecten er helemaal onder. Zo snel kan het gaan. Je zag het vanaf de weg. Dat was wel een eye-opener.” De proefresultaten die onderzoeker Agnita Wammes hem later liet zien, logen er ook niet om. “Het verschil tussen onbehandeld en de beste objecten was 6.000 kilo”, vertelt ze. “Je doet het dus echt wel ergens voor.”

Concurrerend middel

Jaap-Willem van der Eijk heeft in maatschap met zijn broer Joost een akkerbouwbedrijf op het Eiland van Dordt. Op 80 hectare bonte kleigrond (met variaties van 15-45% afslibbaar) verbouwt hij naast consumptieaardappelen ook wintertarwe, zaaiuien, graszaad, suikerbieten en soms een blokje cichorei. Sinds 2016 zijn ze proefveldhouder voor BASF. “We doen hier voornamelijk aardappelproeven maar Jaap-Willem heeft afgelopen najaar ook ons tarweplatform met meerdere rassen ingezaaid”, vertelt Agnita Wammes. “De samenwerking met de maatschap bevat prima.”

De proeven met het nieuwe alternaria-fungicide Belanty stemmen haar optimistisch. “We testen Belanty al een aantal jaren op verschillende locaties verspreid door heel Nederland. Elke keer blijkt opnieuw dat het zich probleemloos kan meten met het best presterende alternaria-middel dat momenteel op de markt is. Klanten die de proeven bezoeken bevestigen onze waarneming.” Dat Belanty ook effectief is op sclerotinia zal volgens Wammes bijdragen aan een vlotte praktijk-introductie van het nieuwe fungicide. “En Belanty is ook heel plezierig in het gebruik. Het mengt goed met andere middelen en zakt niet uit. Volgend jaar gaan we het onderzoek herhalen en ook kijken naar andere ziekten.”

Langer groen

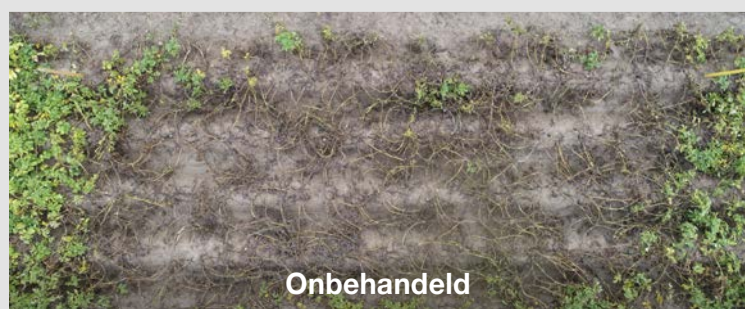
Ook van der Eijk is blij met het nieuwe middel. De laatste jaren spuit hij toch al gauw 5 à 6 keer tegen de alternaria schimmel. “We hebben gelukkig nog nooit echt problemen gehad met alternaria maar ik weet nu dus hoe snel het kan toeslaan. Veel hedendaagse rassen blijven langer groen en die moet je dus ook langer beschermen. Als een ras de potentie heeft om tot laat in het seizoen te produceren, wil je niet dat alternaria roet in het eten gooit.” Wammes bevestigt dat: “Alternaria steekt altijd aan het eind van het seizoen de kop op. Je moet als teler gewoon alert blijven en niet te vroeg stoppen met je spuitschema tegen de ziekte. We zagen in de proef bij Jaap Willem dat 1 bespuiting langer doorgaan zorgde voor 2000 kilo extra. Vanaf seizoen 2023 hebben akkerbouwers er met Belanty gelukkig weer een sterke afwisselpartner bij.”

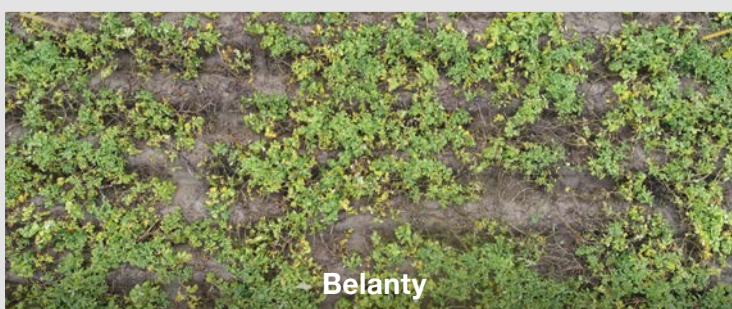
Jaap-Willem van der Eijk en Agnita Wammes

Belanty ijzersterk tegen alternaria

BASF heeft enkele jaren uitvoerig Belanty getest op meerdere aardappelproefvelden. Het fungicide laat een ijzersterke werking zien tegen alternaria.

Onbehandeld

Belanty

Belanty in het kort:

- Nieuw toegelaten in aardappelen
- IJzersterke werking op alternaria
- Effectief op sclerotinia
- Zorgt voor hoger teeltrendement
- Maximaal 3 toepassingen per hectare
- Dosering 1,25 l/ha
- Actieve stof: Revysol
- Wissel af met andere fungiciden

Timo van den Heuvel, pootgoedteler in Bant:

“Geen werk van rhizoctonia bij het sorteren dankzij Allstar”

Timo van den Heuvel past al jaren naar tevredenheid Allstar toe tegen rhizoctonia in zijn pootgoed. “De eisen aan het uiterlijk van pootgoed worden steeds belangrijker”, noemt hij als belangrijke reden. “En Allstar is zacht op de knol en makkelijk in het gebruik.”

De rhizoctoniadruk op zijn bedrijf is weliswaar niet hoog maar zowel een knol- als een grondbehandeling zijn standaard bij de pootgoedteelt op het bedrijf van Timo van den Heuvel. “Ik heb het nog nooit zonder chemie geprobeerd maar ik heb eerlijk gezegd ook geen plannen in die richting”, begint hij zijn verhaal. “Ik wil geen risico’s nemen met het uiterlijk van mijn pootgoed. Eén van mijn rassen gaat naar Israël en daar zijn ze behoorlijk streng op de huidkwaliteit. En ik heb witlof en tulpen in mijn bouwplan. Dan moet je ook iets voorzichtiger zijn.”

Positieve ervaringen

Van den Heuvel heeft een akkerbouwbedrijf van 70 ha in Bant in de Noordoostpolder. Op de zavelgrond van 15-20% afslibbaar verbouwt hij pootaardappelen, consumptie-aardappelen, suikerbieten, zaaiuien, knolselderij, graan en de eerder genoemde witlof en tulpen (verhuur). De akkerbouwer schakelde al vrij snel na de introductie over op Allstar voor de grondbehandeling voor zijn pootgoed. “Mijn

gewasbeschermingsleverancier ProfytoDSD had al een paar jaar in eigen proeven positieve ervaringen opgedaan met het middel. Behalve de goede werking noemden ze ook de zachtheid op de knol; het geeft geen nadelig effect op de kiem. Dat sprak mij aan”, verklaart Van den Heuvel zijn keuze. Hij schakelde dan ook in één keer over op de Allstar met zijn hele pootgoedareaal.

Geen werk van rhizoctonia

Met inmiddels 4 jaar ervaring toont Van den Heuvel zich een tevreden gebruiker. “Ik heb geen werk van rhizoctonia bij het sorteren”, lacht hij. “De Allstar brengt mij makkelijk leesbaar pootgoed. Het middel werkt gewoon zoals het hoort te werken en geeft een mooie schilkwiteit.” Ook over de praktische toepassing van het fungicide is de pootgoedteler positief gestemd. “Je hebt er lekker weinig van nodig, dus geen gesjouw met jerrycans. En het mengt prima met de APP”, besluit hij.

Timo van den Heuvel

Allstar nu ook toegelaten voor knolbehandeling

Het fungicide Allstar heeft zich afgelopen vijf seizoenen al bewezen als betrouwbaar middel voor de veurtoepassing. Vorig jaar konden aardappeltelers voor het eerst ook Allstar toepassen als knolbehandelingsmiddel. Het product is zeer effectief op rhizoctonia en heeft een nevenwerking op zilverschurft. Allstar is zeer zacht voor het gewas. Dat uit zich in een vlotte weggroei van het gewas en resulteert uiteindelijk in een meeropbrengst. Ook aardappelen met kleine kiemen kunnen behandeld worden. De dosering is 0,2 l/ton. Raadpleeg voor meer details het etiket.

Jan-Herman ten Have, pootgoedteler in Middenmeer:

“Je wilt je pootgoed toch in de letter houden”

Sumicidin Super is samen met olie al jaren de betrouwbare basis in het spuitschema tegen luizen van Jan-Herman ten Have. “Je wilt immers geen verlaging. Ik vind het gewoon een makkelijk en betrouwbaar middel.”

Jan-Herman ten Have

“Het is de laatste jaren niet eenvoudiger geworden”, begint Jan-Herman ten Have zijn verhaal. “Zeker na zachte winters laten de luizen zich eerder gelden. De rassen die vroeg boven staan hebben daar last van.” Voor de akkerbouwer uit Middenmeer komt daar nog de grilligheid van de grondsoort bij. “We hebben hier in de Wieringermeer veel bonte percelen. Daardoor heb je zelfs binnen percelen nog verschillen in de stand van het gewas.”

Nultolerantie

Ten Have teelt jaarlijks 50 ha pootgoed en koopt S-materiaal aan voor een virusvrije start. Hij hanteert een strak spuitschema met olie en Sumicidin en om de bespuiting een luisdoder. Experimenten met die aanpak heeft hij afgezworen. “Ik heb jaren geleden wel eens iets geminderd met de luizenbespuitingen maar dat leverde me prompt een verlaging op. Hoezeer ik het misschien ook zou willen, in de pootgoedteelt werkt dat gewoon niet. We hebben nou eenmaal die nultolerantie. En je wilt je percelen toch in de letter houden. Een tegenvaller met virus is vele malen duurder dan een keer niet spuiten.”

Naast chemie is intensief selectiewerk een belangrijke pijler onder Ten Have's strategie tegen virus. “We rijden met 2 selectiekarren en 4 personen wekelijks een rondje. Voor de eerste veldkeuring wil ik overal minstens een keer geweest zijn. En niet voor de keurmeester hoor”, grijnst hij. “Dat doe ik voor mezelf.” In lijn met dat principe meldt Ten Have zijn eigen pootgoed vrijwel altijd aan voor de nacontrole.

Net iets sterker

In het verleden heeft de pootgoedteler wel eens met andere pyrethroiden gespoten maar de laatste jaren is het steevast Sumicidin Super dat hij inzet in de strijd tegen luis. “Volgens mijn adviseur van CAV Agrotheek is Sumicidin toch net een beetje sterker. Ze hebben hun eigen proeven dus daar hecht ik waarde aan. En je mag Sumicidin Super het hele seizoen inzetten, dat is ook een voordeel.” Voor seizoen 2023 heeft Ten Have de knoop alweer doorgehakt. “De Sumicidin staat al weer in de schuur”, besluit hij.

BASF-technisch product specialist Rolf Scholtens:

“Belanty voegt echt iets toe voor de aanpak van alternaria”

Het nieuwe fungicide Belanty is zeer welkom in de markt, volgens Rolf Scholtens. “Het is een belangrijke versterking van het middelenaanbod tegen alternaria. En middelen afwisselen om resistentie tegen te gaan wordt belangrijker.”

“Het valt vooral op hoe lang Belanty het loof groen en vitaal houdt. Het houdt de alternaria significant langer buiten de deur.” Rolf Scholtens beproeft het nieuwe alternaria fungicide al sinds 2016 en is enthousiast over de resultaten. Bij proeven in consumptie- en zetmeelrassen zag hij dat het middel met de nieuwe actieve stof Revysol duidelijke meeropbrengsten geeft ten opzichte van de bestaande middelen. “Dan praat je echt over verschillen van anderhalf tot 3 ton per hectare. En vergeleken met onbehandeld is het verschil nog veel groter.” Scholtens zag ook dat in zetmeelaardappelen het zetmeelgehalte en daarmee de uitbetalingsprijs hoger uitvalt.

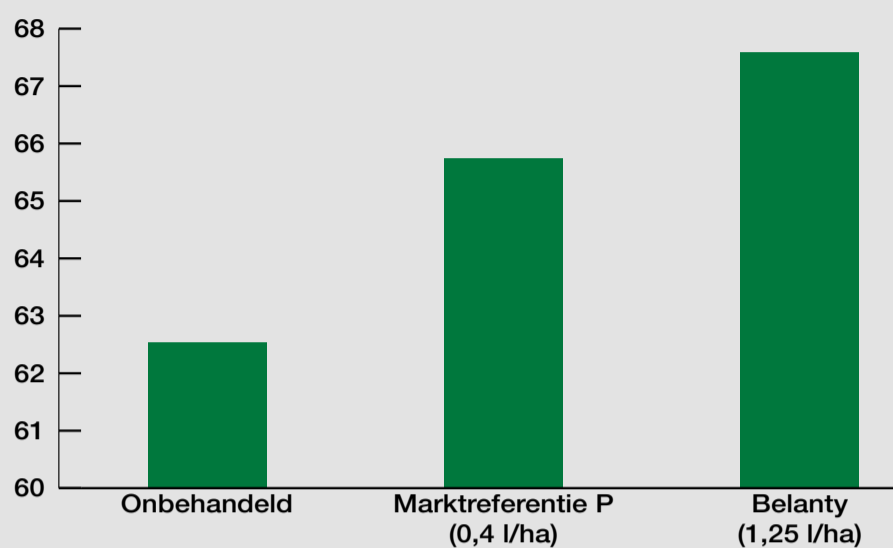
Resistentie voorkomen

Naast de sterke werking biedt de komst van Belanty nog meer voordelen. Door het verdwijnen van het breedwerkende mancozeb is de kans op het optreden van resistente alternaria-stammen toegenomen. “Het afwisselen van middelen wordt daarom steeds belangrijker”, stelt Scholtens. “De Revysol in Belanty laat al 7 jaar in Nederlandse en Europese proeven een hele sterke werking zien. Dat heeft te maken met de structuur van het molecuul. Dus als afwisselpartner in het alternaria-schema is Belanty de sterkste partner die je kunt wensen.”

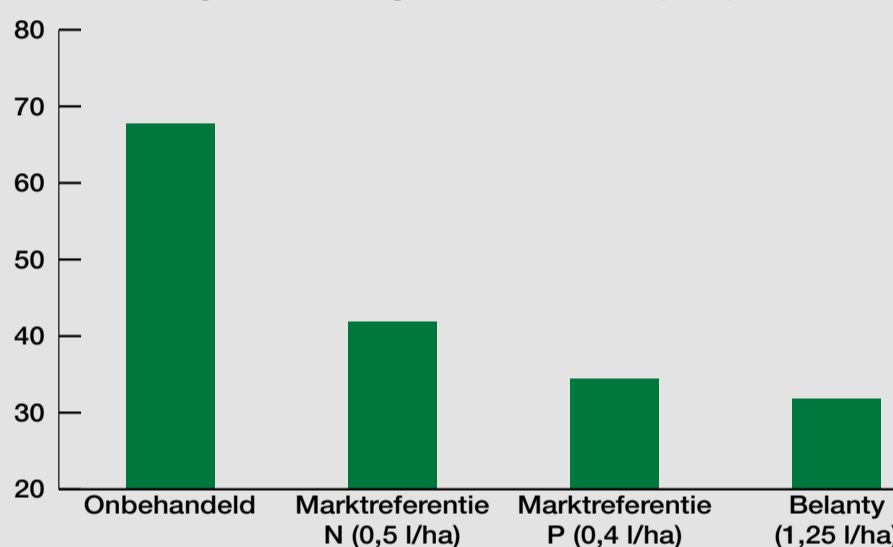

Rolf Scholtens

Opbrengst aardappelen ton/ha (N=8)

Percentage aantasting door alternaria (N=8)

Om de effectiviteit van de aardappelfungiciden te onderzoeken heeft BASF in de periode 2021 - 2022 op meerdere locaties proeven uitgevoerd. Onder druk van alternaria zijn enkele toepassingen uitgevoerd om zo de individuele kracht van een fungicide te toetsen. Het nieuwe fungicide Belanty blijkt zeer effectief te zijn en scoort gemiddeld een hogere meeropbrengst ten opzichte van een marktreferentie. Bovendien laat Belanty een uitstekende werking zien ten opzichte van twee marktreferenties.

BASF technisch product adviseur Bert Westhoff:

“Een sterk nieuw fungicide erbij voor aardappels en bieten”

Belanty is niet alleen effectief tegen alternaria maar bestrijdt ook het hele pakket bladschimmels in suikerbieten. “Die brede inzetbaarheid is een sterke troef”, aldus Bert Westhoff. “En op sclerotinia in aardappelen doet de Belanty het ook prima.”

Over de acceptatie in de markt van het nieuwe fungicide Belanty maakt Bert Westhoff van BASF zich geen zorgen. “De gewasbeschermingshandel kan de goede werking van Belanty al 4 jaar volgen op onze BASF-proefvelden en ze hebben het ook al 2 jaar kunnen testen in hun eigen proeven. Belanty komt daar altijd heel goed uit. Wij merken een brede interesse bij onze relaties.”

Volgens de technisch product adviseur is Belanty een hele geschikte afwisselpartner in alternaria-schema's. “En om aan de resistentie-regels te voldoen, is het verstandig om het alternaria-schema altijd met Belanty te beginnen.”

Breed inzetbaar

Naast alternaria is Belanty in aardappelen ook effectief op sclerotinia en in suikerbieten heeft het middel een toelating voor de bestrijding van alle belangrijke bladschimmels. Die brede inzetbaarheid wordt een sterke troef volgens Westhoff. “Je kunt straks met één middel in de kast meerdere schimmels in twee gewassen aanpakken. De werking op sclerotinia hebben we in eigen onderzoek en in verschillende gewassen aangetoond. En ik denk dat de sclerotinadruk in 2023 hoger zal zijn. Afgelopen seizoen was immers een sclerotiniajaar in peen, witlof en peulvruchten.”

Bert Westhoff

Wim Tuinstra van Jan Tuinstra Aardappelhandel B.V., Herkingen:

De aardappel komt in prima conditie bij de klant

Voor zijn klanten in binnen- en buitenland is de kwaliteit van de tafelaardappelen het belangrijkste criterium. Om die reden is Wim Tuinstra een overtuigd gebruiker van de kiemrustverlenger 1,4SIGHT. "Ik zou niets anders meer willen."

Naar z'n verste klant zijn de aardappelen vier weken onderweg. "Maar nooit een klacht over de kwaliteit hoor", merkt Wim Tuinstra tevreden op. Jaarlijks sorteert en verpakt zijn aardappelhandelsbedrijf tienduizenden tonnen tafelaardappelen. De meesten vinden via exporteurs hun weg naar buitenlandse klanten. Tuinstra levert ook aardappelen aan de frietindustrie. "Maar dan doen we alleen de handel en het transport."

Wim Tuinstra nam het bedrijf in 2004 over van zijn vader en heeft sindsdien veel geïnvesteerd in verdere professionalisering van de bewaring en de installaties voor het sorteren en verpakken. Zoon Vincent werkt ook in het bedrijf en is verantwoordelijk voor de planning. Op en ten zuiden van Goeree-Overflakkee heeft Tuinstra ca. 100 telers die hem voorzien van aardappelen. Tuinstra streeft naar langjarige relaties met zijn telers en koopt ook het pootgoed voor hen in.

1,4SIGHT vanaf het begin

Toen Tuinstra in 2016 een nieuwe kistenbewaring van 800 ton in gebruik nam, hing het verbod op het gebruik van Chloor-IPC al in de lucht. "We wilden de kiemremming dus anders doen. Via mijn adviseur Jan van der Slik van Van Iperen hoorde ik over 1,4SIGHT. Jan volgde de proeven met dit product al jaren." Het bedrijf van Tuinstra werd een van de eersten die met de kiemrustverlenger aan de slag ging. "Wij gebruiken het in de nieuwe schuur bij partijen die bedoeld zijn voor de lange bewaring", vertelt Tuinstra. "Ik zou het ook wel in mijn andere bewaarloodsen willen gebruiken maar die gaan te vaak open."

De 1,4SIGHT wordt toegediend door Van Iperen. Meestal begint die in de loop van januari maar dit bewaar seizoen waren de aardappelen al eerder

toe aan de eerste dosering. "We kijken gewoon wat nodig is", vertelt Vincent. "Dit jaar verschenen de eerste witte puntjes al begin december. Maar dat is elk jaar anders." De meeste telers van Tuinstra gebruiken MH. Dit vormt een goede basis voor de 1,4SIGHT behandelingen.

Goede knolkwaliteit

Ook na 6 jaar ervaring is Tuinstra nog steeds enthousiast over het effect van 1,4SIGHT. "De kwaliteit van de knollen is bij het uitschuren altijd verbazend goed. We krijgen nooit klachten van onze afnemers. En ook de lange periode tussen de toepassingen vinden wij een voordeel. Meestal hoeft je maar om de 6 tot 8 weken terug te komen." Tuinstra's adviseur van der Slik die halverwege het interview is aangehaakt, bevestigt dat. "Met andere middelen moet je vaker terugkomen. En je hebt van 1,4SIGHT relatief weinig nodig. Dat maakt het ook een flexibel product." De afgelopen jaren zijn een aantal van Tuinstra's telers ook 1,4SIGHT gaan gebruiken. "En die zijn net zo tevreden als wij", besluit hij.

Jan van der Slik met Vincent en Wim Tuinstra

"Met Vizura meer profijt van de stikstof in drijfmest"

Aardappeltelers die drijfmest gebruiken kunnen het stikstofrendement duidelijk verhogen door de toevoeging van de nitrificatieremmer Vizura. Dat is de stellige overtuiging van Guus Bergmans van BASF. "Een nitrificatieremmer zorgt er voor dat de omzetting van ammonium naar nitraat in de drijfmest langzamer verloopt. Dat heeft twee voordelen. Aardappelen kunnen beide stikstofvormen benutten maar ze reageren er gunstig op wanneer ze tegelijk beschikbaar zijn. Met Vizura verleng je de periode dat beide vormen tegelijk aanwezig zijn. En door de geleidelijkere omzetting beperk je de kans op uitspoeling van de nitraat. Het mes snijdt dus aan twee kanten."

Meer opbrengst

De betere benutting van de stikstof leidt altijd tot een opbrengstverhoging, stelt

Bergmans. "Er is veel onderzoek gedaan naar het effect van nitrificatieremmers op het stikstofrendement en de opbrengst. Ik ben bekend met minstens 80 van deze proeven in verschillende landen. Het gemiddelde beeld is dat een nitrificatieremmer in consumptieaardappelen 4% meer opbrengst geeft en in zetmeelaardappelen 6%; die laatste hebben ook een hoger onderwatergewicht. Bij gebruik van digestaat liggen deze cijfers nog wat hoger. En die opbrengstverhogingen zijn geen incident; je ziet ze in elke proef." Overigens is het effect van een nitrificatieremmer het grootst in varkensdrijfmest omdat in deze mestsoort de omzetting van ammonium naar nitraat het snelst verloopt. Vizura kan het best worden toegediend in de tussenopslag met een dosering van 2 - 3 l/ha of met een doseerunit op de bemester.

Easyconnect dop wordt gefaseerd ingevoerd

BASF levert dit voorjaar de eerste vloeibare gewasbeschermingsmiddelen in een verpakking die is voorzien van de nieuwe easyconnect dop. Deze dop past op een gesloten vulsysteem op de spuitmachine. Het voordeel van dit gesloten vulsysteem is de geminimaliseerde emissie. Heel geleidelijk zullen alle verpakkingen van vloeibare middelen met deze dop uitgevoerd worden.

Ventiel in de dop

Er zijn inmiddels verschillende vulsystemen beschikbaar. Hoewel die systemen onderling verschillen, zijn ze allemaal geschikt voor verpakkingen van vloeibare gewasbeschermingsmiddelen (1L, 5L en 10L) met de nieuwe easyconnect dop. In deze dop zit een soort ventiel dat het gewasbeschermingsmiddel tijdens het vullen van de spuitmachine doorlaat. Als de juiste hoeveelheid is gedoseerd, wordt de dop aan de buitenzijde gespoeld. De verpakking wordt weer afgesloten en kan bij de volgende bespuiting weer gebruikt worden.

Ook zonder vulsysteem te gebruiken

BASF gaat dit voorjaar de eerste producten op de markt brengen met de easyconnect dop. Daarna wordt de dop gefaseerd ingevoerd. Vanwege de nog beperkte beschikbaarheid van de nieuwe doppen, zal ook nog fust met 'een gangbare dop' geleverd worden. Daardoor kunnen eindgebruikers de komende tijd dezelfde middelen geleverd krijgen met twee verschillende doppen. Verpakkingen met een easyconnect dop kunnen overigens ook zónder een vulsysteem worden gebruikt.

Colofon

Het Aardappelbulletin is een uitgave van BASF Nederland BV, Agricultural Solutions. Wilt u meer weten over de specifieke eigenschappen van producten van BASF, dan kunt u contact opnemen met uw leverancier van gewasbeschermingsmiddelen.

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees voor gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Allstar®, Belanty®, Vizura® en Revysol® zijn geregistreerde handelsmerken van BASF. Sumicidin® Super is een geregistreerd handelsmerk van Sumitomo. 1,4SIGHT® is een geregistreerd handelsmerk van DormFresh Ltd.

BASF
We create chemistry

BASF Nederland BV | Postbus 1019 | 6801 MC Arnhem
www.agro.basf.nl | Twitter: @BASFAgronl | Facebook: @BASF.Agro.nl